

Liite lomakkeelle 7: Vaikutusten yhteenveto, Yhteenveto vaikutuksista ja vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Soiden ennallistamisella on edullisia vaikutuksia erityisesti suunnittelualueen aapasoiden ja puustoisten soiden sekä myös lettojen, lähteiden ja lähdesoiden ja vaihettumis- ja rantasoiden luonnontilaan ja ojitettujen soiden vesitalouteen. Suunnittelualueella ei ole tiedossa Natura-alueiden suojelun perusteena olevaa suolajistoa, ja uhanalaista suolajistoa esiintyy melko vähän, mutta ennallistamisella on yleisesti edullinen vaikutus luonnontilaisten soiden eliölajiston tilaan.

Virtavesien kunnostuksella on edullinen vaikutus pikkujokien ja purojen sekä Fennoskandian luonnontilaisten jokireittien luonnontilaan ja lajistoon. Virtavesien pohjaeläinlajisto on alueella potentiaalisesti arvokasta mutta huonosti tunnettua, ja kunnostuksen yhteydessä tehtävät lajiselvitykset tuovat arvokasta tietoa alueen vesistöjen lajistollisista arvoista ja ohjaavat kunnostustoimenpiteitä.

Soiden ja virtavesien ennallistamisella voi olla haitallisia vaikutuksia lähinnä virtavesien, mutta myös esimerkiksi karujen kirkasvetisten järvien luonnontilaan, jos toimenpiteistä aiheutuu ravinteiden, kiintoaineiden tai kemikaalien huuhtoutumista. Ennallistamistoimenpiteet suunnitellaan ennallistamisohteita (9,10) sekä ympäristö- ja laatukäsikirjaa noudattaen, jolloin haittavaikutukset saadaan yleensä rajattua vähäisiksi ja lyhytaikaisiksi.

Ennallistamispoltoilla on edullinen vaikutus luonnonmetsien edustavuuteen sekä luonnonmetsien lajistoon ja paloista hyötyvään eliölajistoon. Osa polttokohteista voivat sijoittua harjumetsiin, jolloin toimenpiteellä lisätään myös harjumetsien rakenteellista edustavuutta. Ennallistamispolttoon valitaan aiemmin metsätalouskäytössä olleita metsiä tai edustavuudeltaan heikentyneitä luonnonmetsiä. Polttokohteilta tehdään ennen toimenpiteitä lajistoseelvitykset, joilla varmistetaan, ettei esim. erityisesti suojeltavia lajiesiintymiä heikennetä tai hävitetä.

Retkeilyyn ja matkailuun liittyvien toimenpiteiden osalta kansallispuiston kasvaneilla kävijämäärillä ja harrastusmuodoilla voi olla haitallista vaikutusta luontoarvoihin esim. suurten petolintujen pesimärauhan tai kulumisherkkien lähteiden tai karujen kallio- ja harjuelinympäristöjen kannalta. Suunnittelualueelta ei ole tiedossa erityisen arvokasta kulumiselle herkkien elinympäristöjen eliölajistoa, kuten harjujen paahdeympäristöjen tai kallioiden lajistoa. Alueen harjulajisto on tavanomaista kangasmetsien lajistoa eikä alueella esiinny esim. paahderinnekasvillisuutta tai harjunaluslehtoja. Suunnittelualueen kallioluontotyyppien eliölajisto on puutteellisesti tunnettua, mutta esim. kalliokiipeily, joka edellyttää kalliokasvillisuuden poistamista tai vahingoittaa kasvillisuutta, ei ole sallittua jokamiehenoikeuksilla. Kansallispuiston luonnonrauha turvataan kävijäohjauksen keinoin lähinnä reittien ja palvelujen sijoittelulla sekä järjestyssäännön rajoituksin. Moottorikelkkareitistöä linjataan uudelleen siten, että kansallispuiston syrjäosan halki Syrjä-Someran itäpuolitse kulkenut reitti ohjataan Somerjärven kautta kansallispuiston länsirajoille ja ulkopuolelle. Myöhemmässä vaiheessa voidaan myös harkita moottorikelkkauran linjaamista kokonaan kansallispuiston ulkopuolelle esimerkiksi laajemman runkoreittisuunnittelun yhteydessä. Alueen käytön kannalta tarpeettomia syrjävyöhykkeen pistoteitä suljetaan ja jätetään metsittämään. Kansallispuiston perustamisen myötä kasvaneet kävijämäärät ja uudet harrastusmuodot ohjataan vanhoille, jo ennen tätä hoito- ja käyttösuunnitelmaa pitkään käytössä olleille reiteille, ja uudet reittien osat ovat lähinnä lyhyitä yhdysreittejä ja vanhojen reittien paikoittaisia uudelleenlinjauksia esim. pyöräilykäyttöön soveltuviksi. Virkistys- ja matkailutoiminnasta kulumiselle alttiit kohteet ovat tyypillisesti pienialaisia kohteita polkujen varsilla ja palveluvarustusten lähiympäristössä. Pistemäisillä luontotyypeillä, kuten lähteet ja lähdesuot, pienialaisellakin kulumisella voi olla merkittäviä vaikutuksia yksittäisten luontotyyppikuvioiden edustavuuteen, jos esimerkiksi lähdekuvio tallaantuu pahoin. Laajempialaisilla luontotyypeillä, kuten harjumetsät ja kallioluontotyyppit, pienialaisella kulumisella ei tyypillisesti ole

merkittävää vaikutusta luontotyyppien edustavuuteen, kun kulumisen aiheuttama pinta-ala jää pieneksi suhteessa luontotyyppikuvioiden pinta-alaan. LAC-kestävyydenseurannassa on päädytty seurantamenetelmien osalta siihen, että kasvaneiden kävijämäärien aiheuttaman kulumisen vaikutuksia seurataan pienialaisilla lähdekuvioilla suoraan luontotyyppien edustavuuden muutoksia arvioimalla ja laajempien harjumetsien ja kallioluontotyyppien osalta kävijätutkimusten perusteella. Tavoitteena on, että pienialaisetkin kulumiselle alttiit kohteet kyetään tunnistamaan ja haittavaikutukset korjaamaan esim. uusilla reittilinjauksilla, polkujen kestäväinnillä tai pitkoksien ja siltarakenteiden kunnostuksilla. Esimerkiksi kulumiselle tavanomaista alttiimmat pyöräilykäyttöön otetut reitit on sijoitettu jo aiemmin käytössä olleille kesäreiteille, ja pyöräireittejä linjataan ja kunnostetaan siten, että reittien varsiin sattuvat rehevät, kosteat, lähteiset ja ohutturpeiset kohdat suojataan pitkosrakentein tai reitti linjataan kuivemmalle kangasmaalle. Ratsastus on sallittu vain sille osoitetuilla reiteillä, ja pyöräilykään ei ole sallittua harrastukselle osoitettujen reittien ja tiestön ulkopuolella muutoin kuin suojaavan lumipeitteen aikana, mikä turvaa kulumiselle alttiita karuja elinympäristöjä, kuten harjumetsiä ja kallioisia elinympäristöjä.

Yhteenvetona, alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien tai arvokkaan lajiston elinolosuhteisiin voidaan vaikuttaa positiivisesti suunnitelmaan sisältyvillä ennallistamistoimilla. Alueen virkistys- ja matkailukäytön osalta nykyisillä kävijämäärillä ja reittilinjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja arvokkaan lajiston tilaan. Uutena työkaluna luontoarvojen turvaamisessa otetaan käyttöön LAC-kestävyydenseurantajärjestelmä, jonka avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia kyetään aiempaa paremmin ennakoimaan, tunnistamaan ja ryhtymään tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.